

A KÖZÖSSÉGI VÉLEMÉNY ÉS KISKUNFÉLEGYHÁZA INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJÁNAK KAPCSOLATA (EGY PRIMER KUTATÁS RÉSZEREDMÉNYEINEK ISMERTETÉSE)

RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNITY COLLABORATION AND INTEGRATED SETTLEMENT DEVELOPMENT OF KISKUNFÉLEGYHÁZA

Molnár Eszter¹, Kószegi Irén Rita^{2*}

¹egyetemi hallgató, Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar, Neumann János Egyetem, Magyarország

²tanársegéd, Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar, Neumann János Egyetem, Magyarország

Kulcsszavak:

közösségi összefogás,
társadalmi tervezés,
helyi fejlesztés,
Integrált Településfejlesztési
Stratégia (ITS),
járászhely település

Keywords:

community collaboration,
social planning,
local development,
Integrated Settlement
Development,
district towns

Cikktörténet:

Beérkezett: 2017. szeptember 29

Átdolgozva: 2017. október 8.

Elfogadva: 2017. október 20.

Összefoglalás

A tanulmány célkitűzése megvizsgálni, hogy Kiskunfélegyháza Integrált Településfejlesztési Stratégiájában kitűzött fejlesztési célok mennyire vannak összhangban a vizsgált város lakossága által szükségesnek vélt szempontokkal. Összességben az a következtetés vonható le, hogy Kiskunfélegyháza Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában kitűzött célok részben vannak összhangban a lakosság által szükségesnek vélt szempontokkal.

Abstract

The objective of the study is to examine the extent to which the development goals set out in the Integrated Settlement Development Strategy of Kiskunfélegyháza are in line with the considerations deemed necessary by the population of the city under investigation. All in all, it can be concluded that the goals set out in the Integrated Settlement Development Strategy of Kiskunfélegyháza are partly in line with the considerations deemed necessary by the population.

1. Bevezetés

A tanulmány célkitűzése megvizsgálni, hogy Kiskunfélegyháza Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott fejlesztési célok mennyire vannak összhangban a vizsgált város lakossága által szükségesnek vélt szempontokkal. Továbbá arra kerestük a választ, hogy mi a véleménye Kiskunfélegyháza lakosságának az ITS-ben megfogalmazott jövőképről, célkitűzésekről, valamint azok teljesülése érdekében a településen már megvalósult fejlesztésekről. Mindezek mellett primer kutatásunkban arra is választ kapunk, hogy a helyi lakosok hogyan látják jövőbeni lehetőségeiket a városban. Véleményünk szerint az Integrált Településfejlesztési Stratégia megalkotásakor fontos szerepet kell, hogy kapjon a közösségi vélemény, a közösségi akarat, ezért a továbbiakban a közösségi összefogás jelentőségét és szerepét ismertetjük.

* Kapcsolattartó Tel.:

E-mail cím: kosegi.iren@kfk.kefo.hu

1.1. A közösségi összefogás jelentősége, szerepe

A közösség az a társadalmi alakzat, amely egy sajátos szocializációs folyamaton keresztül értékeket ad át tagjainak. A közösség alatt nem csak egymást személyesen ismerő emberekről beszélhetünk [1]. A közösségek több fontos elem alapján épülnek fel, amelyek magukban foglalják a településeken élő embereken kívül a településre jellemző társadalmi viszonyokat, a közösség érzését, az együvé tartozást és az azonosságtudatot. A globális hatások ezt a közösségi hálót fellazíthatják, amelynek következtében csökken az emberek közötti kohézió [2].

A közösségfejlesztés a civil társadalmat erősítő tevékenység, amely fokozza a helyi közösségek és a civil társadalom egymás iránti bizalmát, kapcsolatait, a szolidaritást és az együttműködést. A közösségfejlesztés települések, térségek közösségi kezdeményezőképeségének fejlesztését jelenti, amelyben az állampolgároknak és közösségeiknek kulcsszerepe van. A közösségi beavatkozásoknak két módja van, a *társadalmi tervezés* és a *helyi fejlesztés*. A *társadalmi tervezés* inkább a szakértők szerepét hangsúlyozza, így az érintett lakosság gyakran csak a kész tervek véleményezésére vannak felkérve. A folyamatot főként a szakértők vezérik, akik adatokra támaszkodva, egyfajta társadalmi mérnökként készítik elő a közösséget érintő kérdéseket. Ebbe vonják be szükség szerint az érintetteket. Ezzel szemben a *helyi fejlesztési* megközelítés abból indul ki, hogy az emberek széles körének részt kell venni helyi szinten a célok meghatározásában, miközben maga a folyamat egy közösség-építő törekvés. Tehát a helyi fejlesztés támogatja a közösség-építést is. Továbbá az igazgatás és az irányítás a helyiek kezében van [1]. Arra törekszik, hogy ne részesítse előnyben a szakértői tudást a laikusok tudásával [3]. A helyi közösségekkel való együttműködés során megismerhető az egyéni és a közösségi tudás, amelyet hasznosítani lehet. Az ilyen folyamatban felszínre kerülnek olyan tudáselemek is, mint például az embereknek az adott tájhoz fűződő kapcsolatait, melyek évszázadokon át fölhalmozott tapasztalatokat jelenthetnek. Mindezek alapvető tényezői a helyi közösségek hosszú távú életképességének [1].

Ahhoz azonban, hogy e módszer (a *helyi fejlesztés*, mint a közösségi beavatkozások egyik módja) életképes tudjon lenni, tehát az érintettek saját maguk vegyenek részt az őket érintő célok és tervek meghatározásában, meg kell valósulni az előbbieken ismertetett közösségi együttműködésnek, kezdeményezőképeségnek is.

A stratégiában Kiskunfélegyháza város **jövőképe** az alábbiakban került meghatározásra: „*Elvárás és elérhetőnek gondolt cél, hogy a város a fejlett európai városok színvonalát elérje, a létbiztonság erősödjön, a mezőgazdaság és ipar dinamikusan fejlődjen.*”

A célok közti hierarchiában a jövőkép alatt helyezkednek el az **átfogó célok**, amelyek a következőképpen fogalmazódtak meg a stratégiában:

- „*A város népességmegtartó képességének megteremtése, a humán erőforrások átfogó fejlesztése.*
- *A város dinamizálása, a gazdasági-társadalmi fejlődés hatásaként a területi kisugárzás, ellátó képesség növelése, térségközpont szerep növelése.*
- *A város jelentős közúti, vasúti közlekedési-, forgalmi- és üzleti összekötő szerepére épülő modernizációs fejlesztések elindítása az észak-nyugatról dél-keletre áramló fejlődés trendjeiből, folyamataiból következő közvetítői kereskedelmi, termelési, logisztikai kapacitások kiépülésének elősegítésével.*”

Az ITS (2015) [4] megjelöli a város számára a legfontosabb **fejlesztési célokat/prioritásokat** is, amelyek a következők:

- Munkahelyteremtés;
- A középszintű oktatás fejlesztése;
- Fenntartható gazdaságfejlesztés;
- A mezőgazdaság és vidékfejlesztési beavatkozások;
- Idegenforgalmi fejlesztések;
- A városképi karakter és értékek védelme, a városközpont élettellel való megtöltése;
- Szociális biztonságot erősítő beavatkozások;
- Közlekedésfejlesztés;

- Közmű és környezetvédelmi fejlesztések;
- A helyi kötődések erősítése;
- A térségi központi funkció erősítése.

Az átfogó célok és fejlesztési prioritások lehetővé teszik, hogy a város megőrizhesse tipikus, az alföldi élethez kötődő hagyományait (a mezőgazdaság fellendítésével, fontos áruforgalmi csomópont szerepével és erős szakképzési lehetőségek biztosításával), ugyanakkor egy dinamikusan fejlődő, kellemes, nyugodt életkörülményeket biztosító településsé válhasson.

A hierarchiában az átfogó célok alatt helyezkednek el a **városi szintű középtávú tematikus célok**, valamint az azok eléréséhez nélkülözhetetlen **városrészi szintű középtávú területi célok**. A városi szintű középtávú tematikus célok a városrészi szintű területi célkitűzések egy vagy több városrészben történő megvalósításával érhetők el.

A városi szintű középtávú tematikus célok a következőképpen vannak meghatározva az ITS (2015)-ben:

- életminőség javítása;
- a város oktatási funkciójának megerősödése;
- versenyképes mezőgazdaság és élelmiszeripar kiépítése;
- a város turisztikai szerepének erősítése;
- a város logisztikai központ szerepének erősítése.

A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a településfejlesztési stratégiában felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését [4].

A fentiekben leírtakat, a jövőkép, az átfogó célok, a tematikus célok és a területi célok közötti összefüggéseket, azok egymáshoz való viszonyát az 1. ábra összefoglalóan mutatja be.

1. ábra: Kiskunfélegyháza fejlesztési céljai közötti összefüggések

Forrás: ITS (2015) [4] alapján saját szerkesztés, 2017.

2. Módszer

Primer kutatásunk során az elsődleges, közvetlen információk beszerzése érdekében kérdőíven alapuló, írásbeli megkérdezési formát alkalmaztunk Kiskunfélegyháza lakosságának körében, hogy választ kapjunk, ezáltal következtetéseket tudjunk levonni a célkitűzésekben meghatározott kérdésekkel kapcsolatban. A kérdőívben nyitott és zárt kérdések egyaránt megtalálhatóak.

A felmérés során összesen 215 db kitöltött kérdőív gyűlt össze a kiskunfélegyházi lakosság körében, amelyek közül mindegyik értékelhetőnek, feldolgozhatónak bizonyult. Felmérésünk ugyan nem reprezentatív, de véleményünk szerint iránymutató célt szolgálhat a város és a felsőbb vezetés felé.

3. Eredmények

A gazdaságfejlesztés alatt az ITS-ben megfogalmazott célok közül a lakosság a legfontosabbnak a szakképzésnek a vállalkozások munkaerő-igényeihez való igazítását tartja 95 válasz alapján, valamint az energiatakarékosságot, megújuló energiaforrások alkalmazását 86 db kiválasztás alapján. Ennél már kevesebben gondolják úgy, hogy a városnak támogatnia kellene a középvállalkozások megerősödését (68 db kiválasztás alapján), amelynek az lehet az oka, hogy a megkérdezettek között inkább saját egyéni/kisvállalkozásukban dolgozó személyek voltak, mint középvállalkozások tulajdonosai, akik sok esetben hiányolták, hogy nem szerepel az ITS-ben a középvállalkozások mellett a kisvállalkozások támogatása is. Legkevésbé tartják fontosnak az ipari park területeinek infrastrukturális jellegű fejlesztését, valamint más ipari területek biztosítását (58 db kiválasztás alapján).

A városképi karakter és értékek védelme fejlesztési cél alatt a kérdőív kitöltői a városközpontban a közterületek, homlokzatok felújítását, megőrzését gondolják legfontosabbnak (102 db kiválasztás alapján), amelyet a helyi és országos védettségű műemlékek megőrzése, felújítása követ (78 db kiválasztás alapján). Nem sokkal lemaradva, fontossági sorrendben a harmadik helyen a város zöldfelületeinek felújítása, bővítése, az utcai fasorok kiegészítése szerepel (75 db kiválasztás alapján). Érdekes, hogy az előzőekhez képest jóval kevesebben gondolják úgy, hogy kiemelt figyelmet érdemel a Városi Parkerdő (33 db kiválasztás alapján).

A közmű és környezetvédelmi fejlesztések alatt az ITS-ben megfogalmazott célok közül a megkérdezettek a legfontosabbnak a szilárdhulladék szelektív gyűjtési feltételeinek továbbfejlesztését, továbbá egy veszélyeshulladék-gyűjtő kialakítását gondolják (117 db kiválasztás alapján). Érdekes, hogy ehhez képest jóval kevesebben tartják fontosnak a város közművekkel történő teljes lefedettségének elérését, mint fejlesztési célt (61 db kiválasztás alapján). Egyéb kategóriában két nyilatkozó a fentieket azzal egészítette ki, hogy a városi tisztaság érdekében a településen a kutya ürülék problémájára kellene megoldást találni. Javaslatuk szerint a kutya sétáltatás csak városon kívül történjen. Megoldást erre az jelenthetne, ha a városban több kutyasétáltatásra kijelölt helyet alakítanának ki.

A mezőgazdasági és vidékfejlesztési beavatkozások alatt a válaszadók az Európai Unió mezőgazdasági és vidékfejlesztési politikája által kínált lehetőségek kihasználását tartják a legfontosabbnak (95 db kiválasztás alapján). Ennél kevesebben gondolják úgy, hogy a biogazdálkodók piacra jutási lehetőségeit segíteni kellene (76 db kiválasztás alapján). Egyéb kategóriában néhányan hozzátették, hogy nem csak a biogazdálkodókat kellene támogatni, hanem a hagyományos módon gazdálkodókat is, azonban az ITS fontos kitörési pontként a biogazdálkodást említi, a már meglévő biogazdálkodó bázisra alapozva.

A megkérdezettek fontosnak tartják az ITS-ben a szociális biztonságot erősítő beavatkozások alatt megfogalmazott célt, amely szerint olyan intézmények kiépítése szükséges, amely az idősek (otthoni) egészségügyi gondozását, a kapcsolattartást, és szabadidő-eltöltési lehetőségeket tud biztosítani (129 db kiválasztás alapján). Egyéb kategóriában említették, hogy az idősek egészségügyi gondozását biztosító meglévő intézményeket kellene bővíteni, színvonalukat emelni. A válaszadók szerint célként fogalmazódhatna meg a rászoruló gyermekek ingyenes nyári táboroztatása, valamint a városban a bölcsődék fejlesztése. Többen is hozzátették, hogy - az egészségmegőrzés érdekében - megfelelő orvosi ellátás, valamint a Városi Kórház aktív betegellátásának és a szülészetnek a visszaállítása jelentene igazán szociális biztonságot erősítő beavatkozásokat.

Legtöbben úgy gondolják, hogy a térségi központi funkció erősítése a járási feladatellátás hatékonyságának növelésével (67 db kiválasztás alapján) valósulhat meg, amelyhez képest már kevesebben látják úgy, hogy a partnerségi kapcsolatok erősítésével (41 db kiválasztás alapján). Legkevésbé tartják elképzelhetőnek, hogy a térségi központi funkció a járási kereteken túlmutató szerepvállalások szorgalmazásával (21 db kiválasztás alapján) tudna megerősödni.

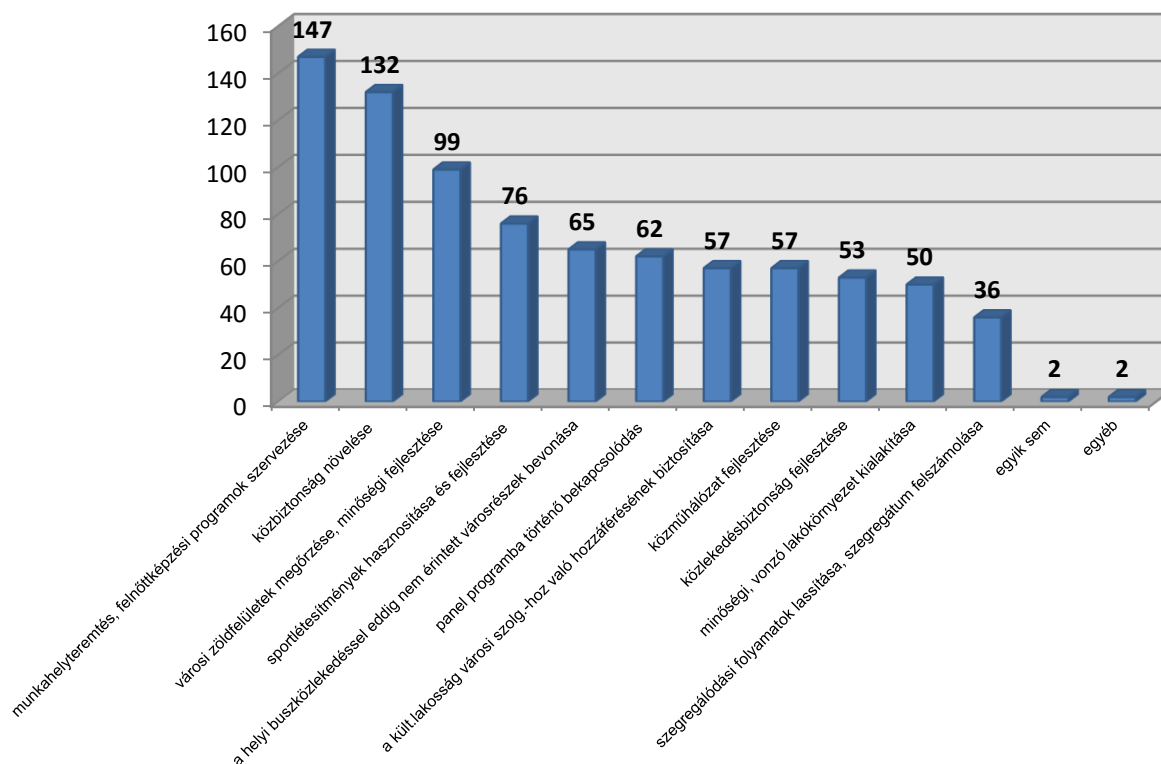
A helyi kötődések erősítése, mint fejlesztési cél alatt az ITS-ben megfogalmazott tervek közül a nyilatkozók a legfontosabbnak a lakossági és civil szervezeti kezdeményezőkézség fejlesztését (65 db kiválasztás alapján) tartják, amelyet az identitástudat erősítése és annak társadalmi erővé való alakítása (50 db kiválasztás alapján) követ.

A kutatás során lényegesnek tartottuk megkérdezni, hogy a lakosság szerint a településen mely beavatkozások járulnának leginkább hozzá az életminőség javításához, amely az ITS-ben meghatározott városi szintű középtávú tematikus cél.

A legtöbb ember szerint az életminőség munkahelyteremtéssel, felnőttképzési programok szervezésével, valamint a közbiztonság növelésével (pl. térfigyelő rendszer kiépítésével) javítható (2. ábra). A harmadik helyen egy környezeti szempontot, a városi zöldfelületek megőrzését, minőségi fejlesztését jelölték meg a megkérdezettek (99 db kiválasztás alapján). Tehát a településen élők az életminőség javítását gazdasági, szociális és környezeti beavatkozásokban látják leginkább.

Kiskunfélegyházán vannak olyan területek, ahol jellemző az alacsony státuszú lakosság elkülönülése (szegregáció), valamint azok magas aránya az egyes városrészekben. Ezért az ITS-ben célként szerepel a szegregálódási folyamatok lassítása, szegregátum felszámolása, mint az életminőség javításához hozzájáruló beavatkozás. Ennek ellenére a megkérdezettek szerint ez járul legkevésbé hozzá az életminőség javításához (36 db kiválasztás alapján).

Egyéb kategóriában egyesek kiegészítették azzal, hogy az életminőség javításához hozzájárulnának olyan személyiségfejlesztő programok, melyek az egyéni felelősségvállalást erősítik. Ebben a kategóriában szintén megemlítésre került a Városi Kórház aktív betegellátásának és a szülészetnek a visszaállítása.

2. ábra: Az életminőség javításához hozzájáruló beavatkozások a megkérdezettek válaszainak gyakorisága alapján (n=215)

Forrás: Saját kutatás alapján, saját szerkesztés, 2017.

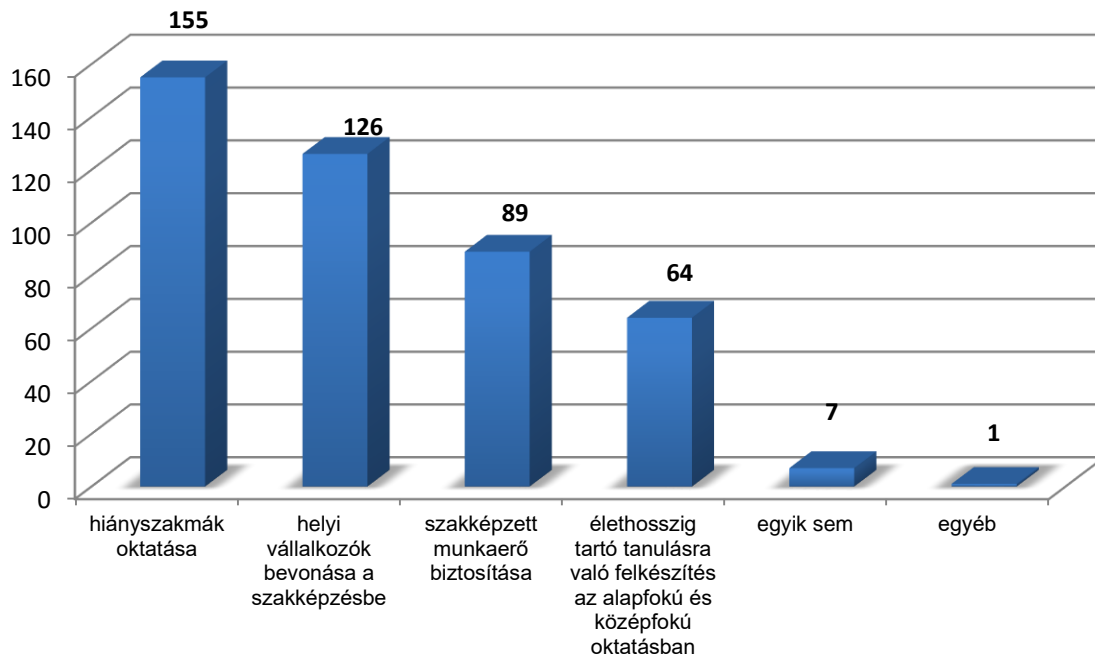
A kérdések között szerepelt, hogy az oktatás terén jelentkező célkitűzések közül a lakosság szerint melyek járulnak leginkább hozzá a város oktatási funkciójának megerősödéséhez, amely az ITS-ben meghatározott városi szintű középtávú tematikus cél.

Elég sokan gondolják úgy, hogy a város oktatási funkciója a hiányszakmák oktatásával (155 db kiválasztás alapján) javítható (3. ábra). Emellett a megkérdezettek elképzelhetőnek tartják,

hogy a helyi vállalkozókat be lehetne vonni a szakképzésbe (126 db kiválasztás alapján). Azonban az előbbi két célkitűzéshez viszonyítva már kevesebben gondolják úgy, hogy a szakképzett munkaerő biztosítása, elsősorban a vendéglátás-idegenforgalom és a mezőgazdaság területén, valamint az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés az alapfokú és középfokú oktatásban a város oktatási funkciójának megerősödéséhez vezetne.

Voltak olyan válaszadók, akik az oktatás terén jelentkező célkitűzések közül egyiket sem tartják megfelelő elgondolásnak (7 db kiválasztás alapján).

Egyéb kategóriában említették, hogy háztartástant, csecsemőápolást és élettervezést is oktatni kellene az iskolákban, így azoknak az életkörülményei is javulnának, akik társadalmi helyzetük miatt csak alapfokú oktatásban részesülnek.

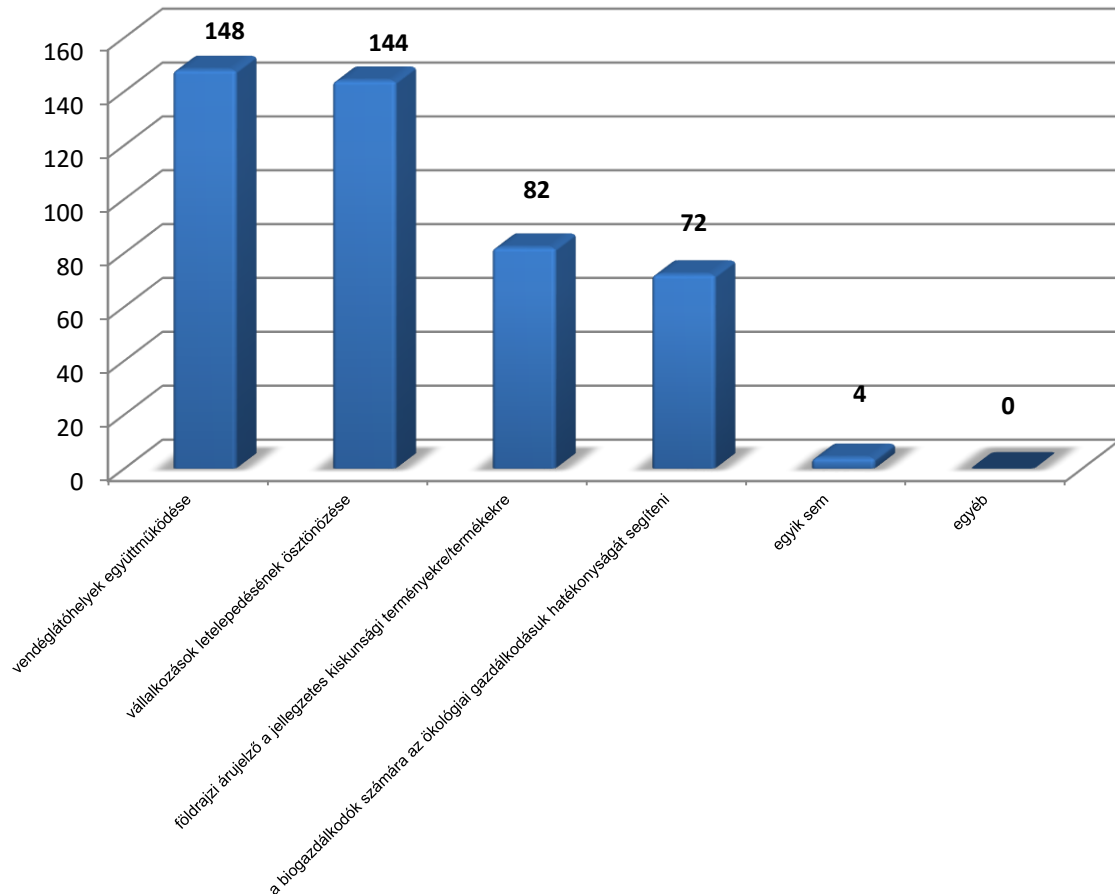
3. ábra: A város oktatási funkciójának megerősödéséhez hozzájáruló célkitűzések a megkérdezettek válaszainak gyakorisága alapján (n=215)

Forrás: Saját kutatás alapján, saját szerkesztés, 2017.

Megkérdeztük a lakosságtól azt is, hogy szerintük mely elképzelések járulnának leginkább hozzá a település életében a versenyképes mezőgazdaság és élelmiszeripar kiépítéséhez, amely az ITS-ben meghatározott városi szintű középtávú tematikus cél.

A 4. ábra alapján látható, hogy a legtöbb válaszadó szerint a vendéglátóhelyeknek együtt kellene működni a mezőgazdasági termelőkkel azáltal, hogy a helyi termelők termékeit vásárolják meg (148 db kiválasztás alapján). Nem sokkal kevesebben értenek egyet azzal, hogy olyan vállalkozások letelepedését kellene ösztönözni, amelyek felvásárolnák, feldolgoznák a helyi terményeket (144 db kiválasztás alapján). A megkérdezettek szerint a biogazdálkodók számára az ökológiai gazdálkodásuk hatékonyságának segítése járulna legkevésbé hozzá a mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességéhez a település életében (72 db kiválasztás alapján).

A kérdőív kitöltői közül 4 fő úgy gondolja, hogy a mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképességéhez az ITS-ben megfogalmazott elképzelések közül egyik sem járulna hozzá.

4. ábra: A versenyképes mezőgazdaság és élelmiszeripar kiépítését szolgáló célkitűzések a megkérdezettek válaszainak gyakorisága alapján (n=215)

Forrás: Saját kutatás alapján, saját szerkesztés, 2017.

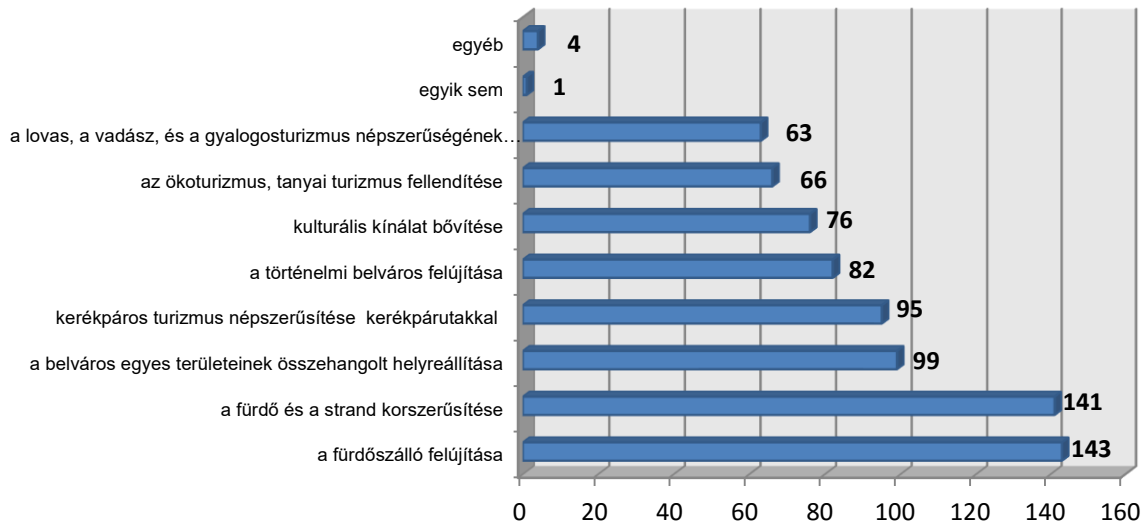
Kérdés volt továbbá, hogy a turisztikai fejlesztéseket szolgáló elképzelések közül a lakosság szerint melyek a legfontosabbak a város turisztikai szerepének erősítéséhez, amely az ITS-ben meghatározott városi szintű középtávú tematikus cél.

Az első kettő legfontosabbnak – kis különbséggel/eltéréssel – a fürdőszálló felújítását, ezáltal magas színvonalú szálláshelyek létrehozását, valamint a fürdő és a strand korszerűsítését, gyógyturisztikai szolgáltatások fejlesztését tartják (5. ábra). Ezekhez képest jelentős különbséggel az utolsó két helyen 66 db kiválasztás alapján az ökoturizmus, tanyai turizmus fellendítése, valamint 63 db kiválasztás alapján a lovas, a vadász, és a gyalogosturizmus népszerűségének fenntartása programokkal szerepel.

A megkérdezettek közül csak 1 fő válaszolt úgy, hogy a turisztikai fejlesztéseket szolgáló elképzelések egyike sem szolgálja a város turisztikai szerepének erősítését.

Egyéb kategóriában említették, hogy a fürdőszálló felújítása helyett új szállodát kellene építeni a fürdő és a strand fejlesztésével összhangban, mert a fürdőszálló nem alkalmas szálloda kialakítására.

Kiegészítették még azzal, hogy Tiszaalpártól Töserdőbe is lehetne biztonságos, jó minőségű kerékpárutakkal népszerűsíteni a kerékpáros turizmust. Javasolták, hogy célként szerepeljen a régi történelmi városközpont (Templomdomb) környékének továbbfejlesztése is.

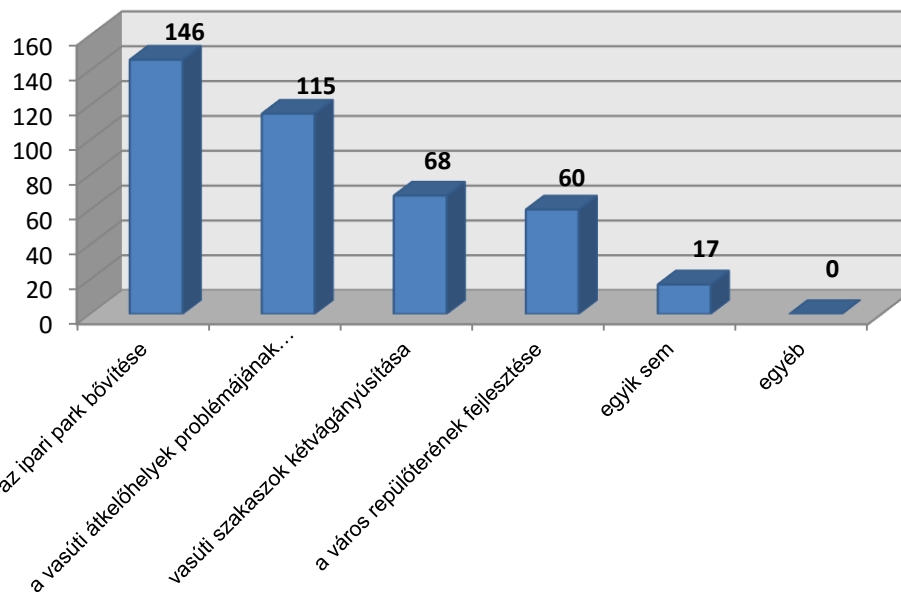
5. ábra: A város turisztikai szerepének erősítéséhez hozzájáruló célkitűzések a megkérdezettek válaszainak gyakorisága alapján (n=215)

Forrás: Saját kutatás alapján, saját szerkesztés, 2017.

Kutatásom során megkérdeztem a kiskunfélegyházi lakosságtól, hogy szerintük mely tényezők járulhatnak hozzá a város logisztikai központ szerepének erősítéséhez, amely az ITS-ben meghatározott városi szintű középtávú tematikus cél.

A legtöbben az ipari park bővítésével (146 db kiválasztás alapján), valamint a vasúti átkelőhelyek problémájának (forgalom lassításának) megoldásával (115db kiválasztás alapján) értenek egyet (6. ábra).

A fentiekhez képest jóval kevesebben gondolják úgy, hogy a vasúti szakaszokat kétvágányúsítani (68 db kiválasztás alapján), valamint Kiskunfélegyháza repülőterét fejleszteni kellene (60 db kiválasztás alapján) a város logisztikai központ szerepének erősítéséhez.

6. ábra: A város logisztikai központ szerepének erősítéséhez hozzájáruló célkitűzések a megkérdezettek válaszainak gyakorisága alapján (n=215)

Forrás: Saját kutatás alapján, saját szerkesztés, 2017.

Fontosnak tartottuk megkérdezni, hogy a lakosság hallott-e Kiskunfélegyháza Integrált Településfejlesztési Stratégiájáról. A 215 fő megkérdezettből csak 62-en válaszoltak igennel, amely a kérdőív kitöltőinek 28,8%-át jelenti. A válaszadók 71,2%-a (153 fő) nem hallott még az ITS-ről.

A 62 főből, akik hallottak már róla csak 37 fő nyilatkozott úgy, hogy ismeri is az ITS lényegét, az abban foglalt célkitűzéseket, valamint 14 fő annak ellenére, hogy nem ismeri a stratégiát tervezi a megismerését.

Megkérdeztük azoktól, akik ismerik az ITS lényegét, az abban foglalt célkitűzéseket, hogy szerintük reális célokat tartalmaz-e. A 37 főből 22 válaszadó szerint igen, megvalósítható elképzelések olvashatók benne, azonban 15 fő úgy gondolja, hogy nem, nincsenek összhangban a város képességeivel.

Lehetőséget adtunk a kérdőív kitöltőinek arra, hogy kifejtsék szerintük mely részek azok, amelyek nem tartalmaznak reális célokat. Egyesek szerint ezek a következő részek:

- Egyedi arculatú gyógyfürdő-rekreációs központ létrehozása a fürdőszálló bevonásával.
- Az Ipari Park fejlesztési tervei.
- Közlekedésbiztonság fejlesztése.

Mások hozzáfűzték, hogy jelentős a városból való elvándorlás, amely elsősorban a fiatalokra jellemző, akik hosszú távon a célokat meg tudnák valósítani és élnének a lehetőségekkel.

A felmérés során képet kaptunk arról, hogy a lakosság mit gondol Kiskunfélegyháza város jövőképéről, amely az ITS-ben került meghatározásra.

„Elvárás és elérhetőnek gondolt cél, hogy a város a fejlett európai városok színvonalát eléri, a létbiztonság erősödik, a mezőgazdaság és ipar dinamikus fejlődik.”

A véleményeket a könnyebb értékelés szempontjából először 4 nagy csoportba (pozitív, negatív, semleges, egyéb) osztottuk, majd ezeken belül alcsoportokat hoztunk létre.

A válaszok többsége pozitív, illetve negatív kategóriába sorolható. E két egymással ellentétes csoport között a válaszok darabszámában csak kis különbség van, azonban a többség mégis a negatív kategóriába tartozik.

Az utóbbi kategórián belül az első alcsoportba tartoznak azok a válaszadók, akik szerint a jövőképben megfogalmazott célok **nem fognak bekövetkezni, megvalósulni**. Ők olyan véleményeket adtak, mint például:

- *„Elvárás lenne, de sajnos jelen körülmények között azt gondolom ez a közeljövőben nem fog megvalósulni.”*
- *„A város fejlődésében nem bízom.”*
- *„Jelentős változások nem lesznek.”*
- *„Alapjában nem sokat tud változni a város.”*

A következő alcsoportot azok alkotják, akik **nem látják reálisnak** az ITS-ben megfogalmazott jövőképet. Egyes válaszadók számára sajnos a jövőkép tartalom nélküli szlogennek tűnik, mert a város népességmegtartó képessége alacsony, a helyi vállalkozások, munkahelyek viszonylag kevés ember számára nyújtanak megélhetést. Továbbá hozzátették, hogy a városvezetés döntései számukra inkább tűnnek látványos, de kevés gazdasági hasznot hozónak.

Mások azért nem látják reálisnak, hogy Kiskunfélegyháza a fejlett európai városok színvonalát el fogja érni, mert szerintük nagy a lemaradásunk minden téren. Azonban ők már úgy látják, hogy a város mostani vezetése igyekszik a települést fejleszteni, de túl nagy hátrányt kell behozni.

Több válaszadó szerint is a jövőképben meghatározott elképzelés „nagyon távoli”.

A következő alcsoportba azok tartoznak, akik **nem tapasztalják** a jövőképben megfogalmazott célok megvalósulását. Egyesek szerint az életminőség javulása nem látszik a városban.

A megkérdezettek egy része szerint Kiskunfélegyháza nem a „fejlett európai városok színvonalát fogja elérni”, hanem **alvó város szerepet fog betölteni** Kecskemét nagymértékű fejlődése miatt. Kiegészítették még azzal, hogy munkahelyteremtéssel elkerülhető lenne az „alvó város” létrejötte, azonban mások szerint már most bekövetkezett ez az állapot.

A legesszimistább válaszadók csoportjába tartoznak azok, akik szerint **hanyatlík, leépül a város**, mert nincs munkahely, szórakozási lehetőség a fiatalok számára, ezért nincs céljuk itt élni, letelepedni, amely a középkorosztályra is lassan igaz lesz.

4. Következtetések

Munkánkban Kiskunfélegyháza város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott célkitűzéseket vetettük össze a kiskunfélegyházi lakosság véleményével.

A kutatás során feltett kérdésekre közel 70 %-ban tősgyökeres kiskunfélegyháziak válaszoltak, akik születésük óta élnek a városban, jól ismerik Kiskunfélegyházát ezért valós képet tudnak adni arról, hogy milyen fejlesztési célok a legfontosabbak a település számára.

Az egyes célok külön-külön való vizsgálatából a következő részmegállapítások fogalmazhatóak meg az ITS-sel kapcsolatban:

- A gazdaságfejlesztés alatt megfogalmazott célok részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a nyilatkozók kevésbé gondolják úgy, hogy a városnak támogatnia kellene a közép vállalkozások megerősödését, továbbá legkevésbé tartják fontosnak az ipari park területeinek infrastrukturális jellegű fejlesztését, valamint más ipari területek biztosítását.
- A városképi karakter és értékek védelme fejlesztési cél alatt megfogalmazott beavatkozások részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a kérdőív kitöltői kevésbé gondolják úgy, hogy kiemelt figyelmet érdemel a Városi Parkerdő.
- A közmű és környezetvédelmi fejlesztések alatt megfogalmazott célok részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a megkérdezettek legkevésbé tartják fontosnak a város közművekkel történő teljes lefedettségének elérését.
- A mezőgazdasági és vidékfejlesztési beavatkozások alatt megfogalmazott célok részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a válaszadók kevésbé gondolják úgy, hogy a biogazdálkodók piacra jutási lehetőségeit segíteni kellene.
- A szociális biztonságot erősítő beavatkozások alatt megfogalmazott célról azért mondható el, hogy csak részben van összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, mert egyéb kategóriában többek között hozzátették, hogy megfelelő orvosi ellátás, valamint a Városi Kórház aktív betegellátásának és a szülészetnek a visszaállítása jelentene igazán szociális biztonságot erősítő beavatkozásokat.
- A térségi központi funkció erősítése alatt megfogalmazott célok részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a nyilatkozók legkevésbé tartják elképzelhetőnek, hogy a térségi központi funkció a járási kereteken túlmutató szerepvállalások szorgalmazásával tudna megerősödni.
- A helyi kötődések erősítése alatt megfogalmazott célok részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a kérdőív kitöltői kevésbé tartják fontosnak az identitástudat erősítését és annak társadalmi erővé való alakítását.

A **városi szintű középtávú tematikus célok vizsgálatából** a következő megállapítások fogalmazhatóak meg:

- Az életminőség javításához hozzájáruló beavatkozások részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a megkérdezettek szerint a szegregálódási folyamatok lassítása, szegregátum felszámolása járul legkevésbé hozzá az életminőség javításához, mások szerint a megfogalmazott beavatkozások közül egyik sem járul hozzá.
- A város oktatási funkciójának megerősödéséhez hozzájáruló célkitűzések részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a válaszadók kevésbé gondolják úgy, hogy a szakképzett

munkaerő biztosítása, elsősorban a vendéglátás-idegenforgalom és a mezőgazdaság területén, valamint az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés az alapfokú és középfokú oktatásban a város oktatási funkciójának megerősödéséhez vezetne. Mások pedig az oktatás terén jelentkező célkitűzések közül egyiket sem tartják megfelelő elgondolásnak.

- A versenyképes mezőgazdaság és élelmiszeripar kiépítéséhez hozzájáruló elképzelések részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a nyilatkozók szerint a biogazdálkodók számára az ökológiai gazdálkodásuk hatékonyságának segítése járulna legkevésbé hozzá a mezőgazdaság és élelmiszeripar versenyképessé válásához. Mások pedig úgy gondolják, hogy a megfogalmazott elképzelések közül egyik sem járulna hozzá.
- A város turisztikai szerepének erősítéséhez hozzájáruló elképzelések részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a kérdőív kitöltői szerint legkevésbé fontos az ökoturizmus, tanyai turizmus fellendítése, valamint a lovas, a vadász, és a gyalogturizmus népszerűségének fenntartása programokkal.
- A város logisztikai központ szerepének erősítéséhez hozzájáruló célkitűzések részben vannak összhangban a lakosság által fontosnak vélt szempontokkal, amely abból következik, hogy a célok közül a megkérdezettek kevésbé gondolják úgy, hogy a vasúti szakaszokat kétvágányúsítani, valamint Kiskunfélegyháza repülőtérét fejleszteni kellene a város logisztikai központ szerepének erősítéséhez. Elég jelentős számú nyilatkozó szerint a megfogalmazott elképzelések közül egyik sem járul hozzá a fentiekben ismertetett célhoz.

Összességben az a következtetés vonható le, hogy Kiskunfélegyháza Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában kitűzött célok részben vannak összhangban a lakosság által szükségesnek vélt szempontokkal.

A kérdőív kitöltőinek csak 28,8 %-a hallott Kiskunfélegyháza Integrált Településfejlesztési Stratégiájáról, a válaszadók 71,2 %-a egyáltalán nem hallott még róla. Önmagában az, hogy valaki hallott már a stratégiáról még nem jelenti azt, hogy ismeri is az ITS lényegét, az abban foglalt célkitűzéseket. A 215 fő válaszadóból csak 37 fő nyilatkozta, hogy ismeri is annak tartalmát. Mindezekből az a következtetés vonható le, hogy a stratégia megalkotása során nem valósult meg teljes mértékben a szakirodalom szerint az a megközelítés, hogy az emberek széles körének részt kell venni helyi szinten a célok meghatározásában.

Megállapítható, hogy a felmérés során nagy véleménymegosztó kérdés volt, hogy a lakosság mit gondol Kiskunfélegyháza város jövőképeiről. Elmondható, hogy a kérdőív kitöltői a jövőképet általában vagy nagyon pozitív, vagy negatív gondolatokkal véleményezték. Érdekes, hogy egyesek nagyon bíznak benne, hogy meg fog valósulni, mások pedig semmi jót nem remélnék.

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozunk a kutatás támogatásáért, amely az EFOP-3.6.1-16-2016-00006 „A kutatási potenciál fejlesztése és bővítése a Neumann János Egyetemen” pályázat keretében valósult meg. A projekt a Magyar Állam és az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Irodalomjegyzék

- [1] NAGYNÉ MOLNÁR M. (2010): Vidékfejlesztés II. jegyzet. Szent István Egyetem, Gödöllő
- [2] MAGDA R. – MARSELEK S. (szerk.) (2010): Vidékgazdaságtan I. A vidékfejlesztés gazdasági folyamatai. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest
- [3] MEPPM, T. (2000): The discursive community: evolving institutional structures for planning sustainability. Ecological Economics, Vol.34. No.234. pp.47-61.
- [4] Kiskunfélegyháza Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (2015)